

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1017/2024
01.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Гордане Којић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Јеленом Паравиња, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Бранка Стефановића и др., због продуженог кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1) Кривичног законика у вези члана 33. и 61. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Бранка Стефановића - адвоката Душана Николића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Лозници ЗК. бр. 139/21 од 15.05.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду КЖ 1 843/23 од 12.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 01.10.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Бранка Стефановића - адвоката Душана Николића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Лозници ЗК. бр. 139/21 од 15.05.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду КЖ 1 843/23 од 12.12.2023. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ**, као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници ЗК. бр. 139/21 од 15.05.2023. године окривљени Бранко Стефановић оглашен је кривим због извршења продуженог кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1. у вези члана 33. и 61. КЗ, а под тачкама 12. и 13. оптужног акта као саизвршилац. Истом пресудом окривљени АА и ББ оглашени су кривим као саизвршиоци, због кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1. у вези члана 33. КЗ. Окривљени Бранко Стефановић је осуђен на казну затвора у трајању од 2 године, а окривљени АА на казну затвора у трајању од 10 месеци, док је окривљеној ББ изречена условна осуда тако што је утврђена казна затвора у трајању од 8 месеци и истовремено одређено да се иста неће извршити уколико окривљена у времену проверавања од једне године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Истом пресудом одлучено је о трошковима

кривичног поступка и имовинскоправном захтеву, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду КЖ 1 843/23 од 12.12.2023. године делимично је усвојена жалба јавног тужиоца Основног јавног тужилаштва у Лозници, те је преиначена пресуда Основног суда у Лозници ЗК. бр. 139/21 од 15.05.2023. године само у погледу одлуке о казни, тако што је Апелациони суд у Новом Саду окривљеног Бранка Стефановића за кривично дело тешка крађа у саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка 1. у вези члана 33. и 61. КЗ за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од 3 године, док су у преосталом делу жалба јавног тужиоца Основног јавног тужилаштва у Лозници и жалба бранилаца окривљених Бранка Стефановића, АА и ББ одбијене, као неосноване, а пресуда Основног суда у Лозници ЗК. бр. 139/21 од 15.05.2023. године у преосталом потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног Бранка Стефановића - адвокат Душан Николић, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд донесе пресуду сагласно члану 492. став 1. тачка 2) ЗКП, којом се побијане пресуде у односу на Бранка Стефановића, због продуженог кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1. КЗ и Бранка Стефановића, АА и ББ за кривично дело тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1. у вези члана 33. КЗ преиначавају у ослобађајуће, јер нема доказа да су окривљени извршили дела која су им стављена на терет, или да побијане одлуке укине и предмет врати на поновни поступак и одлучивање.

Врховни суд је, на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, те је без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног одржао седницу већа, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), на којој је размотрио списе предмета са пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је неоснован у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП бранилац окривљеног Бранка Стефановића - адвокат Душан Николић у поднетом захтеву за заштиту законитости истиче да је пресуда Основног суда у Лозници ЗК. бр. 139/21 од 15.05.2023. године заснована на незаконитом доказу и као незаконит доказа означава записник о саслушању осумњиченог Бранка Стефановића у ПУ Шабац – ПС Лозница Ку 5046/19 од 05.02.2019. године.

Као разлог незаконитости наведеног записника бранилац истиче да је радња саслушања окривљеног обављена без присуства браниоца по службеној дужности окривљеног, при чему у записнику унету садржину није диктирао осумњичени, нити је постојала његова стварна воља да призна кривична дела.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, Врховни суд оцењује као неосноване, из следећих разлога:

Према правном схватању Врховног касационог суда заузетом на седници Кривичног одељења од 26.10.2020. године, записник о саслушању осумњиченог сачињен у смислу члана 289. став 4. ЗКП, уколико осумњичени није упозорен и није се изјаснио у смислу члана 85. став 3. ЗКП, представља у начелу незаконит доказ на ком се у смислу члана 85. став 5. ЗКП пресуда не може заснивати. Међутим, у сваком конкретном случају треба проценити да ли упозорење дато окривљеном и његово изјашњење о присуству браниоца на записнику, испуњава стандард упозорења који одговара условима из члана 85. став 3. ЗКП, а имајући при томе у виду и ставове Европског суда за људска права у предмету Алмаши против Србије од 08.10.2019. године, број представке 21388/15.

Дакле, у сваком конкретном случају, уколико упозорење дато окривљеном и његово изјашњење о присуству браниоца из члана 85. став 3. ЗКП експлицитно није констатовано у записнику о саслушању окривљеног позивањем на наведену законску норму, суд процењује да ли упозорење органа поступка и изјашњење окривљеног испуњавају стандард прописан одредбом члана 85. став 3. ЗКП, а од које процене суда зависи да ли записник о саслушању окривљеног представља законити или незаконити доказ.

Из списка предмета - записника о саслушању окривљеног Бранка Стефановића пред овлашћеним службеним лицима ПУ Шабац – ПС Лозница Ку број 5046/19 од 05.02.2019. године, произилази да је окривљени пристао да у предистражном поступку да свој исказ у присуству браниоца – адвоката Маје Ружић, да је поучен о својим правима у предистражном поступку у смислу члана 68. ЗКП, а пре свега о праву на браниоца, затим да је окривљеном омогућен поверљив разговор са браниоцем Мајом Ружић који је надзиран само гледањем, а не и слушањем, те да је тај разговор трајао 10 минута, након чега је окривљени изјавио да жели да изнесе своју одбрану. Након тога и окривљени и његов бранилац упозорени су да имају право да прочитају записник или да захтевају да им се прочита записник и констатовано је да су и окривљени и бранилац прочитали записник и да немају примедбе. Овај записник потписали су како окривљени и његов бранилац – адвокат Маја Ружић, тако и овлашћено службено лице Дејан Мркоњић.

Из свега наведеног, по оцени овога суда, произилази да је окривљени Бранко Стефановић дана 05.02.2019. године, пристао да да свој исказ у ПУ Шабац – ПС Лозница, у присуству браниоца, при чему наведена упозорења дата окривљеном од стране органа поступка, у конкретном случају, испуњавају стандарде прописане чланом 85. став 3. ЗКП, а из којих разлога, оспоравани записник и одбрана окривљеног дата на овом записнику представљају законите доказе.

Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Бранка Стефановића - адвоката Душана Николића, којима се указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Поред изнетог, бранилац окривљеног, иако не нумерише, истиче и образлаже повреду закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, члана 16. ЗКП и члана 440. ЗКП, оспоравајући током поступка утврђено чињенично стање, утврђења првостепеног суда као и оцену током поступка изведених доказа, дајући сопствену оцену истих и с тим у вези оспорава признање окривљеног, те исказе сведока, као и записнике о увиђају лица

места којима се по оцени браниоца не даје одговор на питање ко је извршио крађу, већ се само истим описује начин.

Међутим, како повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, члана 16. ЗКП и члана 440. ЗКП нису предмет разматрања од стране Врховног суда у поступку по захтеву за заштиту законитости, дакле нису дозвољени разлози, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца, то је Врховни суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног, у овом делу оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник
Јелена Паравиња, с.р.**

**Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.**

**За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**